

UZASADNIENIE

Powodowie D. K. i A. K. (1) jako wspólnicy spółki cywilnej wnieśli o zasądzenie od (...) spółki komandytowej z siedzibą w D. 4674 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 2 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty. Uzasadnili, że pozwany nie zapłacił na ich rzecz wynagrodzenia za wykonanie przewozu na podstawie umowy.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, składając oświadczenie o potrąceniu i podnosząc jednocześnie zarzut potrącenia wierzytelności powodów z przysługującą mu wierzytelnością odszkodowawczą z tytułu nienależytego wykonania umowy przewozu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powodowie zawarli z pozwanym umowę przewozu, na podstawie której zobowiązali się do przewiezienia 2860 kartonów papryki na trasie z E. (Królestwo H.) do miejscowości B.. Termin załadunku został umówiony na 25 marca 2019 r. o godzinie 22.00, a rozładunku na 28 marca 2019 r. do godziny 5.00. Umówiony fracht wynosił 4674 euro i był płatny w terminie 1 dnia od daty otrzymania przez pozwanego ostatniego z dokumentów potwierdzających realizację przewozu, tj. faktury i listu przewozowego CMR.

(zlecenie k. 18-19)

Przewóz został pierwotnie zlecony przez J. D. pozwanemu, a pozwany zlecił przewóz powodom jako podwykonawcom.

(zeznania J. D. k. 148v, zeznania M. N. k. 150v)

Odbiorcą towaru była A. K. (2) prowadząca na giełdzie w B. punkt handlowy. 28 marca 2019 r. na giełdzie w B. przypadła dzień wzmożonego handlu, a zamiarem odbiorcy była dalsza odsprzedaż papryki tego samego dnia, w którym miała ona zostać dostarczona.

(zeznania A. K. (2) k. 149)

Przewóz papryki przez powodów został zrealizowany, jednakże towar został podstawiony na rozładunek z opóźnieniem, tj. 28 marca 2019 r. ok. 10.40. Wobec braku faktycznej możliwości sprzedaży całości towaru w tym dniu z uwagi na późną porę, odbiorca dokonał rozładunku jedynie 1100 kartonów towaru (10 palet x 110 kartonów), a co do pozostałej jego części umówił się z przewoźnikiem na ich ponowne podstawienie 31 marca 2018 r. o godz. 4.00.

31 marca 2018 r. miał miejsce rozładunek pozostałej części towaru.

(okoliczności bezsporne, nadto: listy przewozowe CMR k. 20-21, zeznania J. D. k. 148v, A. K. (2) k. 149)

J. D. zamówił podlegającą przewozowi paprykę 25 marca 2019 r. od (...) (...) S.L., a jej cena wynosiła 6 euro netto za karton, tj. 17 160 euro netto za całość przewożonego towaru.

(rachunek k. 55, zeznania J. D. k. 148v)

Na potrzeby handlowe przypadające na 31 marca 2019 r. A. K. (2) zamówiła 27 marca 2019 r. od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. 1320 kartonów papryki za cenę 19,58 zł netto za karton (ok. 4,5 euro za karton).

(dokument wydania k. 56, zeznania A. K. (2) k. 149)

31 marca 2019 r. powodowie wystawili w ciężar pozwanego fakturę VAT na 4674 euro tytułem frachtu, z terminem płatności do 1 kwietnia 2019 r.

(okoliczność bezsporna, nadto: faktura wraz z potwierdzeniem nadania k. 22-24)

Należność z faktury nie została opłacona.

(okoliczność bezsporna)

12 kwietnia 2019 r. pozwany zgłosił powodom reklamację z powodu nieterminowego wykonania przewozu. Tego samego dnia sprecyzował wysokość szkody z tego tytułu na 12 383,80 zł.

(okoliczność bezsporna, nadto: reklamacja wraz z potwierdzeniem odbioru k. 49-52; dalsze pismo w przedmiocie reklamacji wraz z potwierdzeniem odbioru k. 53-57)

31 maja 2019 r. pozwany uznał szkodę odbiorcy w wysokości 12 383,80 zł i rozliczył odszkodowanie z odbiorcą w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności.

(okoliczność bezsporna, nadto: dokument „kompensata” k. 68, potwierdzenie przelewu k. 69, kalkulacja odbiorcy k. 63)

Stan faktyczny sprawy był zasadniczo bezsporny pomiędzy stronami oraz znajdował dodatkowe potwierdzenie w powołanych dowodach. W szczególności nie były sporne istotne dla rozstrzygnięcia fakty: wykonania przewozu, opóźnienia w rozładunku, zaspokojenia przez pozwanego roszczenia odbiorcy o zapłatę odszkodowania z tytułu opóźnienia w wysokości 12 383,80 zł w wyniku potrącenia.

Należy stwierdzić, że przeprowadzone przez sąd dowody, w tym zeznania świadków i strony pozwanej, były wiarygodne. Sąd uznał w szczególności za wiarygodne zeznania A. K. (2) i J. D. co do specyfiki handlu hurtowego na giełdzie owocowo-warzywniej w B., polegającej na tym, że wymiana handlowa koncentruje się tam w godzinach wczesnorannych, a dniami wzmoczonego handlu są czwartek i niedziela. Świadkowie ci zeznali na ten temat w przekonujący sposób, jest to nadto zgodne z doświadczeniem życiowym, a także znajduje potwierdzenie w faktach zobowiązania się powodów do ponownego podstawienia towaru w godzinach wczesnorannych 31 marca 2018 r., a nie chociażby kolejnego dnia roboczego (29 marca 2019 r.) i o innej porze.

W zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia twierdzeń strony pozwanej, sąd nie dokonał ustaleń co do poziomu cen, według których A. K. (2) sprzedawała paprykę w dniach 28 marca 2018 r. oraz 31 marca 2018 r. Zaważyło to o uznaniu zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia za bezpodstawny, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. Pozwany nie przedstawił na wykazanie wskazanych okoliczności żadnych dokumentów, a zeznania świadków A. K. (2) i J. D. nie byłyby wiarygodne w tym zakresie z uwagi na ich pośrednie zainteresowanie wynikiem sprawy w związku z faktem współpracy z pozwanym oraz zaspokojeniem przez niego zgłoszonego przez A. K. (2) roszczenia z tego tytułu. Dodatkowo zauważyć należy, że świadkowie ci w swoich zeznaniach wyraźnie potwierdzili, że wystawiają każdorazowo dokumenty sprzedaży dotyczące sprzedawanych przez nich towarów na giełdzie w B., zatem wykazanie wskazanych poziomów cen było możliwe i nie rodziło nadmiernych trudności.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Strony zawarły umowę przewozu rzeczy, do której zastosowanie znajduje Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r., zgodnie z jej art. 1 (Dz. U. z 1962 r., nr 49, poz. 238) – z uwagi na fakt, że przewóz miał charakter drogowy, a jego trasa przebiegała pomiędzy dwoma krajami będącymi sygnatariuszami konwencji. W ramach umowy pozwany był zlecającym przewóz i był zobowiązany do zapłaty frachtu na rzecz powodów, zaś powodowie zobowiązali się do przewozu towarów oznaczonych w umowie.

W niniejszej sprawie nie było sporu co do tego, że powodowie wykonali przewóz, dotrzymując warunków umownych poza warunkiem podstawienia pojazdu na rozładunek w wyznaczonym terminie.

Jednakże, w związku z wykonaniem przewozu należało im się umówione wynagrodzenie w wysokości 4674 euro. Kwota ta podlegała zasądzeniu na ich rzecz zgodnie z regułą realnego wykonywania zobowiązań (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2016 r., I CSK 626/15). Jej zasądzenie nastąpiło do majątku wspólnego powodów jako współników spółki cywilnej (art. 863 k.c.).

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanego, jakoby nie nastąpiła wymagalność wierzytelności o zapłatę frachtu w świetle pkt 4 łączącego strony zlecenia transportowego (k. 18). W ocenie sądu wyrażony w nim wymóg przedstawienia kompletu dokumentów potwierdzających pełne i zgodne ze zleceniem wykonanie przewozu ma charakter formalny i ukierunkowany wyłącznie na wywiązanie się przez przewoźnika z obowiązku przedstawienia tych dokumentów. Nie jest natomiast zasadne przydawanie mu takiego znaczenia, wedle którego pozwany mógłby arbitralnie decydować, czy dokumenty te zawierają odpowiadającą mu treść, choćby jak w niniejszej sprawie – czy faktura została wystawiona na kwotę, którą pozwany uważa za należną w związku z okolicznościami wykonania zlecenia. Takiemu rozumieniu tego postanowienia umownego stoją na przeszkodzie zasady wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.), gdyż nie wynika ono wyraźnie z jego językowej warstwy, a w sprawie nie wykazano potwierdzającego go zgodnego zamiaru stron lub celu umowy.

Termin płatności frachtu wynoszący jeden dzień od daty wystawienia faktury wynikał z treści zlecenia i nie był kwestionowany przez pozwanego (stanowisko procesowe k. 42, drugi akapit). W związku z opóźnieniem w spełnieniu świadczenia zasadne było żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych. Umowa łącząca strony stanowiła bowiem transakcję handlową w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 935), a pozwany znalazł się w opóźnieniu z zapłatą należności za spełnione na jego rzecz usługi (art. 7 ust. 1 ustawy).

Niezasadny okazał się natomiast zarzut potrącenia zgłoszony przez stronę pozwaną, która nie wykazała, aby przysługiwała jej względem powodów wierzytelność o zapłatę odszkodowania w wysokości 12 383,80 zł w związku z nieterminowym podstawieniem towaru na rozładunek. Odszkodowanie przysługuje w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikała stąd dla niej szkoda (art. 23 ust. 5 konwencji CMR).

Pozwany nie wykazał wysokości szkody poniesionej przez A. K. (2), a tym samym związku przyczynowego pomiędzy zaspokojeniem przez siebie zgłoszonego przez nią roszczenia a opóźnieniem w podstawieniu towaru na rozładunek przez powodów.

Szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica między jego rzeczywistym stanem majątkowym, a stanem majątkowym hipotetycznym, który zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W hipotetycznej sytuacji A. K. (2) odsprzedałaby towar dalej 28 marca 2018 r., a w rzeczywistości część tego towaru zmuszona była odsprzedać dalej dopiero 31 marca 2018 r. Zwrócić uwagę należy, że w obu sytuacjach chodzi o ten sam towar, zakupiony 25 marca 2018 r., a cena jego zakupu w obu porównywanych sytuacjach pozostaje na tym samym poziomie. Jest ona zatem obojętna dla ustalenia wysokości szkody. Istotne są natomiast ceny, po których nastąpiła dalsza odsprzedaż towaru. Ustalenie wysokości szkody jest możliwe wyłącznie na podstawie porównania cen możliwych do uzyskania przez A. K. (2) 28 marca 2018 r. z cenami uzyskanymi przez nią 31 marca 2018 r. Te okoliczności nie zostały przez pozwanego wykazane. Różnica w poziomach tych cen determinuje wysokość szkody poniesionej przez odbiorcę.

Nieprzydatne dla rozstrzygnięcia były natomiast informacje o cenach zakupu towaru przez A. K. (2) 25 marca 2018 r. i 27 marca 2018 r. Ceny te mogły odbiegać od siebie z różnych przyczyn, niekoniecznie związanych ze zmianami cen rynkowych papryki (np. mogły dotyczyć produktów różnej jakości lub świeżości). Ponadto, oparcie się na nich wymagałoby przyjęcia niezweryfikowanego założenia, że zmiana cen rynkowych papryki w H. przekłada się bezpośrednio na zmianę cen rynkowych na giełdzie w B..

Bezasadne było odwoływanie się przez pozwanego do rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanu przesyłek i postępowania reklamacyjnego (Dz. U. z 2006 r., nr 38, poz. 266). Przewóz odbywał się bowiem w reżimie Konwencji CMR i nakładanie na strony umów jej podlegających dodatkowych

rygorów dotyczących postępowania reklamacyjnego a wynikających z prawa krajowego byłoby bezpodstawne. Konwencja CMR nie wymaga od stron umowy przewozu żadnych szczególnych form uznawania bądź nieuznawania roszczeń z tytułu nieprawidłowości w realizacji przewozu. Powodowie nie byli zatem zobowiązani do odpowiedzi na reklamację pozwanego.

W konsekwencji sąd ocenił, że pozwany nie wykazał szkody, a tym samym istnienia zgłoszonej do potrącenia wierzytelności odszkodowawczej. Zarzut potrącenia był bezskuteczny.

O kosztach procesu sąd orzekł stosownie do art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę w całości. Sąd zasądził od niego na rzecz powodów 3917 zł, na co złożyło się 300 zł opłaty od pozwu, 3600 zł stawki wynagrodzenia pełnomocnika wykonującego zawód radcy prawnego (§ 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zarządzenie: (...).